На ранковій лінійці старший піонервожатий Петро Жовтобрюх сказав, що завтра до табору приїздять шефи, їх треба добре прийняти.

— Концерт художньої самодіяльності ми вже підготували, увечері відбудеться товариська зустріч наших футболістів з командою сусіднього табору "Зміна". Порядок у наметах, самі розумієте, має бути зразковий. Але цього замало. Треба ще щось придумати.

— Давайте організуємо маскарад! — запропонував Котька Безпальченко.

— Хто ж улітку маскаради влаштовує? — заперечила йому Марійка Гуменюк.— Та й маски вже не встигнемо виготовити.

Пропозиції сипались мов із торбини. Найбільше старалися жовтенята.

— Нехай Іван Іванович (так звали завгоспа табору) морозива на всіх привезе! — аж облизнувся другокласник Вова Гайдамака.— А ми ожини назбираємо.

— Еврика! — вигукнув Петько.— Давайте почастуємо гостей лісовими ягодами! Доручимо це діло кращому загонові жовтенят. Згода?

Вожатий жовтенятської групи шестикласник Радик Затуливітер зібрав свою гвардію біля карти лісу, складеної "зеленими патрулями".

— Ось у цей квадрат піде зірочка "кмітливих", "хоробрі" шукатимуть ожину на узліссі, "допитливі" оглянуть довкола лісові галявини, може, десь суниці ще є. А твоїй зірочці, Котько, особливе завдання. Бачиш ось цю позначку? Це хутір. Три роки тому його мешканці переїхали на центральну садибу колгоспу "Маяк", сади ж залишилися. І тепер вони нічиї. Там, певно, можна груш або яблук нарвати.

— Завдання зрозумів,— серйозно мовив Котька.— Дозволь виконувати?

— Виконуйте! Та не забудьте кошика взяти.

Хутір причаївся на березі невеликого озерця. Криті червоною черепицею хати, хліви з поруділими очеретяними стріхами ховалися в густих вишняках. На верхів'ях старих вишень подекуди ще чорніли перестиглі ягоди, біля них метушилися горобці.

Зайшли в хутір. Чепурні хатки нерівним півколом підступали до порослого споришем вигону. Хвіртки зачинені, стіни немовби вчора побілені глиною, вікна всміхалися чистими фіранками. Посеред вигону — криниця з журавлем. Ні, цей хутір не назвеш покинутим. Ось-ось. здавалося, відчиняться двері котроїсь із хат, і господиня вийде з відром по воду. Хлопці постояли трохи, вслухаючись, чи не озветься хтось. Але тишу порушували тільки горобці своїм цвіріньканням.

Котька вилив із відра воду, зачерпнув свіжої.

— Пийте!

— А ось тут плакат! — Валерка Гудзь першим помітив фанерний прямокутник, прибитий до дубового стовпа край вигону.

"Хутір Солонці,— почав читати Котька.— Ми, його жителі, залишили споконвічне поселення предків, щоб зробити ще щасливішим своє життя разом з усіма трудівниками рідного колгоспу "Маяк".

Сховані в непрохідних лісах, Солонці давали притулок борцям за волю ще за часів татаро-монгольської навали. Тут базувався партизанський загін, який мужньо боровся із фашистськими загарбниками.

Ми лишаємо рідні Солонці незайманими. Хутір заслужив на те, щоб і далі стояти на нашій щасливій землі.

Хто б не зайшов сюди, знай: у будь-якій хаті ти завжди знайдеш притулок, зможеш розпалити вогонь, набрати з криниці джерельної води, на столі на тебе чекає сіль. Дари наших садів теж тобі — гостеві Солонців. А як ітимеш з хутора, подбай, щоб тому, хто сюди завітає після тебе, було так само добре, як і тобі.

Гостинно просимо до Солонців!"

Хлопці зачаровано оглядали хати. Все ціле, непошкоджене. Видно було, що люди час від часу навідуються сюди й підправляють свої колишні оселі.

Зайшли до хати. Скрізь прибрано, на стінах рушники. На столі — велика дерев'яна сільничка, вщерть наповнена дрібковою сіллю. Біля груби — стосик дров.

— Немовби в музеї просто неба! — тихо мовив хтось із дітей.

— А хіба ж це не музей? — роздивлявся Котька в шафі старі глиняні горщики, полив'яні полумиски, аж почорнілі від часу дерев'яні чашки й щербаті ложки.

Під вікнами з голубими віконницями — зарості малини. Птахи не підлітають сюди. Може, їх лякає те, що вікна близько і будь-якої хвилини звідти вигляне дівча й вигукне "киші", як було ще недавно? А може, вони залишали смачні ягоди для лісових мешканців, яким нізащо не дістатися ні до стиглих вишень, ні до смачних слив? Соковиті рожеві ягоди мали такий апетитний вигляд, що хлопці, не помічаючи, більше кидали їх собі в рот, ніж у кошик.

— А що ж для гостей? — першим схаменувся зірковий Котька.

Усі знову розбрелися по хутору. Малини більше не було.

— Котько! — зненацька долинуло з обійстя, де вони їли малину.— А ось груш скільки!

За хатою стояла стара груша. Діти, захопившись ягодами, спершу і не побачили її. Гілки були зовсім низько, груші — великі, червонобокі — виблискували на самісінькій верхівці.

Валерка обігнав Гриця Бондаренка й швидко поліз на дерево.

— Гаразд,— витер піт з чола Гриць,— ти рви й кидай додолу, а я їх ловитиму.

Раптом Валерка заволав не своїм голосом і грудкою гепнувся на землю.

— Караул! Рятуйте! — закрутився він на одній нозі.

— Чого ти? — злякано підступив до нього Гриць і тут же сам відчув болючий укол в плече.

Який жах! Ще одна оса мало не вп'ялася хлопцеві в ніс. Гриць одмахнувся від неї рукою і кинувся до хати.

Вже з вікна хлопці побачили, як їхні друзі качаються зо сміху на траві.

Сміх сміхом, але ж груш треба якось нарвати. Підійшли до дерева з іншого боку. І тут всі побачили невелике дупло.

— У них там гніздо. Дивись, як розтривожились!

— Нічого. Заспокояться — таки залізу і груш нарву! — розтирав опухле плече Гриць.— Груші ж які! Наскрізь просвічуються!

— І навіщо ми малину поїли? — бідкався завжди мовчазний Ваня Заєць.— Як тепер завдання вожатого виконати?

Від криниці йшов Валерка. Він обв'язав голову старим мокрим рушником, якого знайшов у хаті. Вигляд у хлопця був невеселий: права щока розпухла, вухо чи не вдвічі стало більшим...

— Ану, знімай рушника, я ним обв'яжу обличчя й полізу на грушу. Не сидіти ж нам тут до вечора! — сказав Котька.

І сміливо поліз на дерево. Вже й дупло проминув. Вхопився обома руками за стовбур, відвів праву ногу, шукаючи опори, і коли нарешті його каблук натрапив на сучок, зібрався струсонути дерево. "Груші посиплються на землю.— міркував,— а я швидше, аніж оси схаменуться, доберусь долу". Та не встиг і рукою поворухнути, як відчув, шо в поперек і ще трохи нижче вп'ялися пекучі жала. Як не поранив себе об сухі гілки, невідомо. А що мчав до хати із швидкістю олімпійського чемпіона, сумніву не було.

Поки Грицько робив зірковому біля криниці примочки, жовтенята радилися, що робити далі.

— Тепер зрозуміло, чого на цій груші ніхто плодів не рве,— підійшов до гурту Грицько.— Її оси охороняють!

— Підемо, мабуть, до табору.— Скособочений Котька тривожно подивився на хмару, що збиралася над лісом.— Може, встигнемо, поки дощ вперіщить.

Нараз стемніло. Вихором налетів вітер: зарипів журавель над криницею, заторохтіло відро, грюкнули хатні двері, які забули причинити

діти. Великі краплі забарабанили по черепиці, а невдовзі за вікном уже бушувала справжня злива. Діти сиділи в хаті й обмірковували, як все-таки обхитрити вреднючих ос.

Дощ минув так само зненацька, як і почався. Навіть веселку почепив над лісом.

— Це там, де наш табір,— промовив Котька.— Веселка завжди починається з якоїсь водойми. На цей раз — з нашої річки.

— А де ж груші? — Валерка злякано подивився на дерево.

Котька навіть очі протер. На дереві не було жодної груші.

З острахом підходили школярі до осиного царства, та комахи поводилися спокійно і не зважали на дітей.

Обмиті дощем груші лежали на траві. Діти брали їх і складали в кошик. Ваня Заєць, правда, хотів було одну надкусити, але всі так на нього подивилися, що він ніяково поклав грушу до купи.

У табір повернулися під вечір. Петько з Радиком чекали їх біля входу.

— Де ж це ви так забарилися?

Котька мовчки зняв із кошика марлю, якою були прикриті плоди.

— Пригощайтеся! Це — з осиної груші.